

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

Directie Europa

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Ons kenmerk
DE / 13103428

Bijlage(n)
1

Datum 11 juni 2013
Betreft Verslag van de Raad voor Concurrentievermogen van 29 en 30 mei 2013

Geachte Voorzitter,

Hierbij bied ik u, mede namens de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, het verslag aan van de Raad voor Concurrentievermogen van 29 en 30 mei 2013. De Raad bestond uit een deel over interne markt en industrie (29 mei), een deel over ruimtevaart (30 mei) en een deel over onderzoek (30 mei).

Tijdens het interne markt- en industriedeel vond er op basis van een voortgangsrapport een oriënterend debat plaats over de hervorming van de accountantsmarkt. De Raad wisselde van gedachten over de modernisering van het Europees auteursrecht, mede op basis van een toelichting door oud-Commissaris Vitorino op zijn rapport met aanbevelingen over heffingen voor privékopieën en reprografie. De Raad nam conclusies aan over regeldruk en bereikte een politiek akkoord over de voorstellen op het gebied van modernisering van staatssteun (de procedureverordening en de machtigingsverordening). Verder informeerden het voorzitterschap en de Commissie de Raad over de stand van zaken rondom de Single Market Act I en II. Tijdens de lunch werd gesproken over industriepolitiek. Het voorzitterschap koppelde deze lunch daarna kort terug in de Raad.

Tijdens het deel over ruimtevaart zijn Raadsconclusies aangenomen over het Europees industriebeleid voor de ruimtevaartsector en heeft de Commissie de voortgang toegelicht van het programma voor ruimtebewaking en monitoring.

Tijdens het onderzoeksdeel van de Raad vond een gedachtewisseling plaats over gezamenlijk programmeren. De Raad nam conclusies aan over internationale samenwerking van de EU op het gebied van onderzoek en innovatie, over advieswerk voor de Europese onderzoeksruimte en over geavanceerde computing. Het voorzitterschap lichtte de stand van zaken in de onderhandelingen over Horizon 2020 toe, waar tijdens de lunch verder over werd gediscussieerd.

Tijdens het interne markt en industriedeel van de Raad op 29 mei hebben het voorzitterschap en de Commissie de Raad onder het punt diversen geïnformeerd over COSME, LeaderSHIP 2020, modernisering van het handelsdefensief instrumentarium, de richtlijn collectief beheer van auteurs- en naburige rechten en muziekrechten op internet.

Op verzoek van de Poolse en Tsjechische delegaties is onder 'diversen' het voorstel voor een richtlijn inzake de productie, de presentatie en de verkoop van tabaks- en aanverwante producten besproken. Verder is op verzoek van de Poolse delegatie onder diversen kort stil gestaan bij de aanbevelingen van de groep op hoog niveau voor het beheer van het

innovatiebeleid. Tenslotte is op verzoek van de Spaanse delegatie door de Commissie een toelichting gegeven over de herziening van verordeningen betreffende CO2 emissies van personenauto's en lichte voertuigen in de context van het concurrentievermogen van de Europese auto-industrie. Het voorzitterschap heeft een terugkoppeling geven van de informele Raad voor Concurrentievermogen begin mei in Dublin.

Op 30 mei hebben het voorzitterschap en de Commissie de Raad tijdens de onderdelen voor ruimtevaart en onderzoek onder het punt diversen geïnformeerd over de EU relaties met de Europese Ruimtevaart Organisatie (ESA), het Europese Aardobservatieprogramma (Copernicus), het onderzoek- en trainingsprogramma van de Europese atoomenergie gemeenschap (EURATOM), het Europees Instituut voor Innovatie en Technologie (EIT) en de mededeling van de Commissie over 'Energie technologieën en innovatie en de conferentie over het SET-plan'. Tenslotte heeft de Litouwse delegatie voor de onderdelen interne markt en industrie, ruimtevaart en onderzoek de Raad geïnformeerd over het werkprogramma van het inkomend voorzitterschap.

(w.g.) H.G.J. Kamp
Minister van Economische Zaken_

Bijlage

INTERNE MARKT EN INDUSTRIE

Hervorming van de accountantsmarkt

De Raad hield na een korte inleiding van het voorzitterschap een oriënterend debat over de hervorming van de accountantsmarkt. Het debat werd vormgegeven aan de hand van een discussiedocument van het voorzitterschap over drie onderwerpen uit de hervormingsvoorstellen, namelijk de verplichte kantoorroulatie, de scheiding tussen het verrichten van controle- en adviesdiensten en de samenwerking tussen nationale toezichthouders op de accountantsmarkt. Commissaris Barnier verwees in zijn inleiding als oorsprong voor de voorstellen naar de financiële crisis, die het vertrouwen in accountantscontroles heeft geschaad. De Commissaris gaf aan dat in het kader van het herstellen van dit vertrouwen reeds wetgeving is aangenomen in Italië en Nederland, en dat ook in het Verenigd Koninkrijk regelgeving in voorbereiding is. Deze wetgeving van genoemde lidstaten beoogt de onafhankelijkheid van de accountant te versterken, onder meer door het invoeren van verplichte kantoorroulatie en een scheiding tussen controle- en adviesdiensten. Volgens Barnier kan het debat in de Raad politieke sturing bieden voor de hervormingsvoorstellen (een nieuwe verordening en een aanpassing van de bestaande richtlijn aangaande de wettelijke controles van financiële overzichten en jaarrekeningen van ondernemingen).

Ten aanzien van kantoorroulatie sprak een meerderheid van lidstaten, waaronder Nederland, zich uit voor het principe van verplichte roulatie. Veel lidstaten verbonden daar wel voorwaarden aan, waarbij de meeste lidstaten pleitten voor een langere roulatietermijn; enkele lidstaten wilden een kortere termijn. Enkele lidstaten stelden voor de kantoorroulatie te beperken tot de accountantscontrole in de financiële sector. Ook gaven enkele lidstaten aan tegen kantoorroulatie te zijn, met name vanwege de kosten die aan roulatie verbonden zouden zijn.

Het principe om het verrichten van controlediensten te scheiden van overige accountancywerkzaamheden werd door de meeste lidstaten gesteund. Alle lidstaten, inclusief Nederland, konden instemmen met het hanteren van een zwarte lijst waarop diensten worden geplaatst die een accountant niet mag uitvoeren bij een cliënt waarvoor hij ook de wettelijke controles verricht. Wel plaatsten de lidstaten opmerkingen bij de inhoud van deze lijst. Enkele lidstaten wilden de op de lijst opgenomen diensten zorgvuldiger definiëren, sommige lidstaten wilden een lijst die in overeenstemming is met de IFAC Ethics code, andere wilden een beperktere zwarte lijst, die daarmee dicht bij de lijst van het Europees Parlement uitkomt. Meerdere lidstaten spraken zich uit tegen het beperken van de naast de controle toegestane diensten tot 70% van de in een driejaarlijkse periode behaalde omzet. Nederland heeft zich in dit kader uitgesproken voor een sterkere rol van de auditcommissie van de onderneming.

Met betrekking tot de samenwerking tussen nationale toezichthouders op de accountantsmarkt stelde Commissaris Barnier dat de Europese Autoriteit voor Effecten en Markten (ESMA) het beste gepositioneerd is om deze samenwerking vorm te geven. Volgens Barnier zou de ESMA dit ook zeer kostenefficiënt kunnen doen. Het Commissievoorstel om de samenwerking binnen de ESMA vorm te geven kreeg steun van een minderheid van lidstaten, waaronder Nederland. Veel lidstaten gaven aan dit deel van de hervormingsvoorstellen nader te moeten bestuderen. Een groep lidstaten sprak de voorkeur uit voor een alternatief, zonder ESMA. In het alternatief wordt voorgesteld het bestaande overlegorgaan voor nationale toezichthouders, het Comité van Europese accountants-toezichtshouders (CEAOB), te versterken.

Wat betreft de kantoorroulatie gaf de Commissaris aan de reserves van enkele lidstaten en de verschillende opvattingen over termijnen en modaliteiten gehoord te hebben. Hij stelde ook vast dat er brede steun is voor het principe van een zwarte lijst, waarbij op technisch niveau nog naar de inhoud van de lijst gekeken moet worden. Wat betreft de samenwerking tussen toezichthouders houdt de Commissie vast dat ESMA het best gepositioneerd is om deze samenwerking vorm te geven. Tot slot gaf het voorzitterschap aan dat de behandeling van het voorstel in Raadskader wordt voortgezet.

Single Market Act I en II

Het voorzitterschap gaf een korte toelichting op de stand van zaken rondom de Single Market Act I en II en benadrukte het belang van het tijdig presenteren en behandelen van de voorstellen om deze voor het einde van de huidige parlementaire cyclus (juni 2014) af te kunnen handelen. De Commissie, bij monde van Commissaris Barnier, bevestigde het belang van snelle afhandeling en bedankte het Ierse voorzitterschap voor de geboekte vooruitgang. In juni worden vier voorstellen gepresenteerd, te weten: het Blue Belt pakket, het pakket voor een Gemeenschappelijk Europees Luchtruim, elektronische facturatie in publieke aanbestedingen en de herziening van de richtlijn betalingsdiensten. Het laatste pakket onder SMA II, toegang tot investeringsfondsen voor retailbeleggers, wordt in juli 2013 verwacht.

Regeldruk (slimme regelgeving)

Het voorzitterschap gaf aan dat de voorliggende Raadsconclusies 'Smart Regulation' invulling geven aan de twee eerdere mededelingen van de Commissie van december 2012 en maart 2013.

De Commissie, bij monde van Commissaris Barnier, gaf aan dat er nog veel werk valt te verzetten op dit terrein. In de genoemde twee mededelingen van de Commissie over slimme regelgeving ligt de nadruk met name op mkb en kleine bedrijven. De Commissie wil op systematische wijze toe naar een vrijstelling van kleine bedrijven bij nieuwe regelgeving. Daarnaast verwacht de Commissie dat er voordelen te behalen zijn door meer gebruik van ICT.

Zo verwacht de Commissie dat er in de gehele Europese Unie 70 miljard euro bespaard kan worden door de invoering van e-facturering en elektronische handtekeningen. Vervolgens werden de conclusies zonder verdere discussie aangenomen.

Europees Industriebeleid

Vicevoorzitter van de Commissie Tajani gaf een toelichting op de prioriteiten voor het industriebeleid en legde daarbij vooral nadruk op het belang van herindustrialisatie en de rol van het mkb hierin. Een stevig industrieel fundament is wat de Commissie betreft een noodzakelijke voorwaarde voor de economische positie van de EU op de lange termijn. De industrie zou structureel minimaal 20% van het Europese BBP moeten uitmaken. Daarvoor is goede coördinatie nodig van het industriebeleid van de lidstaten en moet ook de Europese Investeringsbank een steentje bijdragen. De Commissie wees voorts op de verschillende sectorale actieplannen die door de EU zijn ontwikkeld, zoals voor de defensie en veiligheidsindustrie, de automobieliindustrie en de bouwindustrie. Hij vroeg expliciet aandacht

voor de invloed die ontwikkelingen op energieterrein hebben op het concurrentievermogen van de industrie.

Het voorzitterschap gaf vervolgens een korte terugkoppeling van de informele bespreking over het industriebeleid die tijdens de lunch had plaatsgevonden. Volgens het voorzitterschap bleek brede steun voor het belang van herindustrialisatie voor het concurrentievermogen van de Europese industrie. De industrie is essentieel voor werkgelegenheid en vormt een cruciaal onderdeel van de waardeketen. Ook wees het voorzitterschap expliciet op de invloed van het klimaat- en energiebeleid op het concurrentievermogen van de Europese industrie. Nederland heeft tijdens deze bespreking in de lunch onderstreept dat het versterken van de concurrentiepositie primair de verantwoordelijkheid is van bedrijven zelf. Beleid dat hiervoor randvoorwaarden schept is primair een nationale verantwoordelijkheid. Acties op EU-niveau moeten daarbij aanvullend zijn op het nationale beleid. Nederland ziet met name toegevoegde waarde bij het versterken van de interne markt, het verlagen van administratieve lasten, het verbeteren van de toegang tot financiering voor bedrijven, het stimuleren van onderzoek en innovatie en het creëren van open markten.

Het voorzitterschap zal een samenvatting van de lunchdiscussie sturen aan de voorzitter van de Europese Raad, ten behoeve van de thematische bespreking over industrie als onderdeel van de Europese Raad van 27 en 28 juni 2013.

Modernisering auteursrecht

De Raad wisselde van gedachten over de modernisering van het auteursrecht aan de hand van de Commissiededeling 'Content in de digitale interne markt' en het rapport van voormalig Commissaris Vitorino over heffingen voor privé-kopieën en reprografie.

Mededeling van de Commissie over 'Content in de digitale interne markt'

Over deze mededeling gaf de Commissie aan dat in 2014 een objectieve analyse zal worden gemaakt op basis waarvan een besluit zal worden genomen over een eventuele aanpassing van het Europees regelgevend kader. In november 2013 zal een plenaire zitting met stakeholders worden georganiseerd, waarvoor ook de Raad en het Europees Parlement worden uitgenodigd. Doel van dit traject is om tot praktische oplossingen te komen op vier onderdelen van het auteursrecht (vergroting grensoverschrijdend aanbod, user generated content, audiovisueel erfgoed en tekst- en data mining), zonder dat er direct wetgevingsvoorstellen nodig zijn.

Lidstaten gaven in hun reacties aan dat diepgaand onderzoek van alle problemen nodig is. Sommige lidstaten, waaronder Nederland, wezen op de behoefte aan een toekomstbestendig en technologie-neutraal auteursrecht. Nederland gaf aan te streven naar een auteursrechtelijk systeem dat niet alleen aansluit bij de huidige stand van de (digitale) technologie, maar ook is toegerust op toekomstige ontwikkelingen.

Aanbevelingen van Vitorino over heffingen voor privé-kopieën en reprografie

Als inleiding op de bespreking van het rapport gaf Commissaris Barnier aan dat het rapport is bedoeld als een frisse en onafhankelijke blik op dit onderwerp. Hij gaf aan zich er van bewust

te zijn dat in sommige lidstaten momenteel wetgeving wordt opgesteld op het gebied van thuiskopieheffingen.

De heer Vitorino begon met de opmerking dat het lastig is over de thuiskopieheffing gemeenschappelijke uitgangspunten te vinden. Sommige aanbevelingen in zijn rapport bleken volgens Vitorino breed gedragen te worden door de geconsulteerde stakeholders, zoals de aanbeveling dat de heffingen zichtbaar moeten zijn. Andere aanbevelingen bleken echter controversiëler, zoals de aanbeveling om de aansprakelijkheid voor de heffing te verplaatsen van de fabrikant/importeur naar de detailhandelaar. Ook wees Vitorino erop dat het onderwerp van online diensten, licentiering en privékopie aan de orde is in de zaak C-457/11 WORT, zodat het Europese Hof van Justitie zich binnenkort over dit onderwerp zal uitlaten.

De meeste lidstaten gaven aan dat er eerst meer studies en consultaties moeten worden verricht voordat kan worden ingeschat of hervormings- en harmonisatievoorstellen op EU-niveau wenselijk zijn. Ook vonden veel lidstaten dat eerst de rechtspraak van het Hof van Justitie moet worden afgewacht. Veel lidstaten uitten bezwaar tegen Vitorino's aanbeveling om de heffingsplicht van de importeur/fabrikant naar de detailhandelaar te verplaatsen. Volgens de lidstaten zou dit leiden tot een kostbaar en niet goed handhaafbaar heffingssysteem. Enkele lidstaten, waaronder Nederland, spraken de wens uit te komen tot een technologie-neutraal, flexibel en modern auteursrecht. Nederland heeft daarbij aangegeven na te willen denken over een alternatief voor het thuiskopieheffingenstelsel, dat toegerust is op de verwachte technologische ontwikkelingen in de komende jaren.

In zijn reactie op de opmerkingen van de lidstaten gaven zowel Vitorino als de Commissie aan dat duidelijk is dat het huidige heffingenstelsel aanpassing behoeft. In 2014 zal de Commissie beoordelen of wetgeving op EU-niveau ten aanzien van de heffingen voor de thuiskopie opportuun is.

Modernisering Staatssteun

De Raad wisselde van gedachten over twee compromisvoorstellen van het voorzitterschap in het kader van de modernisering van het staatssteunbeleid: de procedureverordening, die de melding en goedkeuring en tevens het onderzoek dat de Commissie kan instellen naar vermeende onrechtmatige steun en de klachtenprocedure regelt, en de machtigingsverordening, die de Commissie de bevoegdheid geeft tot het opstellen van groepsvrijstellingsverordeningen voor bepaalde categorieën steun.

In de Raad was er brede steun voor beide compromisvoorstellen. Nederland steunde het doel van de beide voorstellen om tot vereenvoudiging van regels voor staatssteun te komen. Modernisering moet leiden tot een beter functionerende interne markt en minder administratieve lasten. Nederland benadrukte dat de modernisering vooral gericht moet zijn op minder en beter gerichte staatssteun enerzijds, en op prioritering en focus van de Commissie op de meest verstorende steun anderzijds. Verschillende lidstaten, waaronder Nederland, alsook de Commissie, steunden het Franse voorstel om een Raadsverklaring aan te nemen over meer systematische toepassing van de reeds bestaande 'gedragscode voor een goed verloop van de staatssteunprocedures'. Het doel van deze code is het verkorten van de staatssteunprocedures, met name door goede planning in onderling overleg. Een aantal lidstaten vroeg om het opnemen van nieuwe thema's (creatieve industrie,

consumentenorganisaties, kleine luchthavens) onder de machtigingsverordening, maar de Commissie gaf aan daartoe geen aanleiding te zien. Het voorzitterschap concludeerde vervolgens dat er voldoende steun van de lidstaten was om ten aanzien van beide compromisvoorstellen de gemeenschappelijke oriëntatie vast te stellen. Naar verwachting brengt het Europees Parlement in juli 2013 advies uit over deze voorstellen.

Verschillende lidstaten benutten de aanwezigheid van Commissaris Almunia om nogmaals hun wensen te uiten ten aanzien van de richtsnoeren voor regionale staatssteun en het de-minimis plafond, die onder de autonome bevoegdheid van de Commissie vallen en momenteel ook worden herzien. Door verschillende lidstaten werd ingegaan op het belang van regionale steun aan grote ondernemingen in C-regio's en het ophogen van het de-minimis plafond. Deze lidstaten riepen de Commissie op om hierover nogmaals in debat te gaan. Commissaris Almunia gaf aan geen reden te zien voor nieuwe consultaties, omdat alle argumenten bekend zijn.

RUIMTEVAART

Europees Industriebeleid voor de Ruimtevaartsector

Vicevoorzitter van de Commissie Tajani leidde het agendapunt over het Europese Industriebeleid voor de Ruimtevaartsector in. Hij merkte daarbij op dat het beleid tot doel heeft een langetermijnvisie voor de ruimtevaartsector in Europa neer te zetten, zodat deze sector versterkt wordt en competitiever wordt. Commissaris Tajani gaf aan dat ruimtevaart als economische sector steeds belangrijker wordt in Europa, maar dat er nog uitdagingen zijn om tot Europees beleid te komen. De beschikbare financiën dienen effectief te worden ingezet. Twee lidstaten benadrukten dat het belangrijk is om te zorgen dat de Europese industrie ook de vruchten kan plukken van de investeringen in Europa. De Raadsconclusies werden vervolgens aangenomen.

Programma voor Ruimtebewaking en Monitoring

Het voorzitterschap presenteerde een voortgangsrapport over het voorgenomen besluit van de Raad en het Europees Parlement over een programma voor de ontwikkeling van een waarschuwingssysteem dat satellietbotsingen, tussen satellieten en tussen satelliet en ruimtepuin, moet voorkomen. Er was geen discussie voorzien, desondanks benadrukten twee lidstaten het belang van het programma en gaven aan dat er in de verdere uitwerking gebruik gemaakt moet worden van de kennis en ervaring van ESA, zowel op het gebied van wetgeving als technologie.

ONDERZOEK

Geavanceerde Computing

Vicevoorzitter Kroes benadrukte in haar introductie het belang van supercomputers voor onderzoek en innovatie. Europa zou de krachten moeten bundelen om niet afhankelijk te zijn van andere wereldspelers. De Commissie rekent op steun van de lidstaten hierin. De Raad heeft de Raadsconclusies die het belang van high performance computing onderschrijven zonder discussie aangenomen.

Horizon 2020

Het voorzitterschap gaf in zijn introductie aan dat het doel van de bespreking was om mandaat te krijgen voor het aanbieden van een totaalpakket aan het Europees Parlement, waarin keuzes gemaakt zijn over de mate waarin de Raad het Europees Parlement tegemoetkomt in de door hen gewenste aanpassingen in de algemene verordening en de regels voor deelname van Horizon 2020. Commissaris Geoghegan-Quinn gaf aan dat de Raad en het Europees Parlement zich in een beslissende fase van de onderhandelingen bevinden. Zij hoopte op een akkoord in de Eerste Lezing, zodat het programma tijdig van start kan gaan.

Vervolgens ging ze in op het belang van vereenvoudiging, ook voor het bereiken van een brede deelname. Daarmee verwees zij expliciet naar de wens die leeft bij de lidstaten in Centraal- en Oost-Europa tot verhoging van de deelname van hun kennisinstellingen en bedrijven ('widening participation'), en de bredere steun voor het verhogen van de deelname van het mkb. Commissaris Geoghegan-Quinn verbond vereenvoudiging aan de lopende discussie over het model waarmee deelnemers de hoogte van het aan hen toe te kennen subsidiebedrag kunnen berekenen. Ze gaf aan dat de Commissie met het afschaffen van de Full Cost-optie en het behoud van slechts de Flat Rate-optie het programma sterk vereenvoudigd. Om ook via het Flat Rate-model een redelijke kostenvergoeding te blijven bieden voor organisaties met een hoge overhead werkt de Commissie aan de in de Raad van oktober 2012 toegezegde richtlijnen om kosten van dure onderzoeksinfrastructuur als directe kosten te mogen doorberekenen. Aan de vooravond van de Raad heeft de Commissie een document over deze richtlijnen uitgebracht. Het voorzitterschap wil het Europees Parlement niet tegemoetkomen in de wens om de Full Cost optie terug te brengen. De Commissie steunt het voorzitterschap daarin.

Onder leiding van het voorzitterschap ging de discussie tijdens de lunch informeel verder, onder andere over 'widening participation', de thematische invulling van de verschillende pijlers van Horizon 2020, de manier waarop deelname van het mkb vergroot moet gaan worden en het vergoedingsmodel. Bij dat laatste onderwerp bleek er een brede meerderheid te bestaan voor de aanpak van het voorzitterschap, die inhield dat de Raad het Europees Parlement niet tegemoet zou moeten komen. Nederland heeft aangegeven de ambitie van het voorzitterschap te steunen om – met het oog op een tijdige start van het programma - in de Eerste Lezing tot een akkoord met het Europees Parlement te komen. Nederland gaf echter ook aan altijd uitgedragen te hebben de Full Cost-optie voor alle deelnemers liever wel te behouden en riep de Commissie op werk te maken van de aangekondigde richtlijnen rond de directe kosten. Bovendien gaf Nederland aan, met het oog op de noodzaak een akkoord te bereiken, het een riskante strategie te vinden het Parlement rond het behoud van de Full Cost-optie niet tegemoet te komen, terwijl we weten dat dit ook voor het Europees Parlement een zwaar punt is. Nederland werd gesteund door enkele andere lidstaten. Dit was echter niet genoeg om de besluitvorming te keren.

Na afloop van de lunch blikte het voorzitterschap kort terug op de discussie. Hij concludeerde dat er brede politieke steun was voor het bereiken van een akkoord met het Parlement voor eind juni. Binnen de Raad was een grote meerderheid voor het behoud van het vergoedingsmodel zoals overeengekomen in de Raad van oktober 2012. Het voorzitterschap zal in de komende onderhandelingen het Europees Parlement op dat punt dus niet tegemoet komen. Hij concludeerde ook dat er een behoorlijke mate van flexibiliteit bestond op alle andere terreinen die ter discussie lagen. Hij sloot af met de mededeling dat de onderhandelingen met het Parlement nu geïntensiveerd zullen worden.

Gezamenlijk Programmeren

Het voorzitterschap benadrukte dat diverse rapportages over gezamenlijk programmeren wijzen op een behoefte aan een nieuwe impuls voor gezamenlijk programmeren. De discussie tijdens de Raad was dan ook vooral bedoeld om de lidstaten hernieuwd steun te laten betuigen aan het proces van gezamenlijk programmeren, zodat de implementatie van de tien initiatieven vlotgetrokken kan worden.

De lidstaten bevestigden zonder uitzondering dat ze gezamenlijk programmeren volledig steunen, vanwege de toegevoegde waarde die de coördinatie van publiek gefinancierd onderzoek oplevert. Wel werd geconcludeerd dat het een complex proces is om nationale systemen meer op elkaar aan te laten sluiten, waardoor het soms lijkt alsof er weinig voortgang wordt geboekt. De veelal onafhankelijk werkende instellingen in de lidstaten zullen de initiatieven moeten implementeren. Ondersteuning vanuit Horizon 2020 en complementariteit met EU-initiatieven, als ERA-netten en artikel-185-initiatieven, is dan van belang.

De inbreng van Nederland sloot aan bij die van andere lidstaten, waarbij Nederland heeft bevestigd dat gezamenlijk programmeren een belangrijk middel is om de concurrentiekracht van Europa te versterken en beter en efficiënter gebruik te kunnen maken van bestaande kennis, infrastructuren en publieke middelen. Het kost tijd om dit mogelijk te maken in de nationale systemen en om bijvoorbeeld procedures te stroomlijnen. Net als een aantal andere lidstaten voegde Nederland eraan toe dat gezamenlijk programmeren meer is dan het uitschrijven van gezamenlijke 'calls for proposals'. De tien initiatieven kunnen hun agenda's ook implementeren door bijvoorbeeld gebruik te maken van elkaars onderzoeksfaciliteiten en onderzoekers.

Commissaris Geoghegan-Quinn benadrukte dat lidstaten Europees moeten gaan denken. Nationale en Europese programma's moeten meer op elkaar afgestemd worden om fragmentatie en duplicatie van inspanningen te voorkomen. Initiatieven moeten zoeken naar verschillende implementatiemogelijkheden. De Commissaris hoopt dat de initiatieven snel over gaan op implementatie en is positief over voortzetting van steun aan de initiatieven vanuit Horizon2020. De voorzitter sloot vervolgens de discussie af met de opmerking dat verdere ontwikkeling van het proces van gezamenlijk programmeren tot meer dan alleen gezamenlijke 'calls for proposals' van belang is, evenals de ondersteuning van de initiatieven bij de implementatie van hun agenda's. De adviesgroep gezamenlijk programmeren moet hier een belangrijke rol in spelen.

Internationale samenwerking van de EU op het gebied van onderzoek en innovatie

De Raad nam zonder verdere toelichting of bespreking de conclusies aan over de internationale samenwerking van de EU op het gebied van onderzoek en innovatie.

Advieswerk voor de Europese Onderzoeksruimte

De Raad nam zonder verdere toelichting of bespreking de resolutie aan over het advieswerk voor de Europese Onderzoeksruimte.

DIVERSEN

COSME

Het voorzitterschap informeerde de Raad dat de onderhandelingen met het Europees Parlement over het programma voor het concurrentievermogen van ondernemingen en voor het mkb 2014-2020 (COSME) voorspoedig verlopen. Dit programma is onderdeel van het Meerjarig Financieel Kader 2014-2020. Vicevoorzitter van de Commissie Tajani onderstreepte het belang van het versterken van het mkb, aangezien het mkb van cruciaal belang is voor economische groei en werkgelegenheid. Volgens Tajani zorgt het programma, nu in onderhandeling tussen Raad en Europees Parlement, voor voldoende middelen om het mkb te versterken. Daarom verwacht de Commissie dat de onderhandelingen spoedig tot een akkoord zullen leiden.

LeaderSHIP

Vicevoorzitter van de Commissie Tajani informeerde de Raad over het LeaderSHIP 2020-rapport. Met LeaderSHIP 2020 wil de Commissie een nieuwe impuls geven aan de Europese maritieme industrie. Het rapport LeaderSHIP 2020 is een vervolg op LeaderSHIP 2015. Hiertoe heeft de Commissie met de Europese maritieme industrie en andere stakeholders een agenda opgesteld. Deze agenda is in januari 2013 gepresenteerd en bevat een aantal aanbevelingen om het concurrentievermogen van de sector te verbeteren. Actie is bijvoorbeeld nodig op het gebied van technisch personeel, financiering, gelijk speelveld en onderzoek en innovatie. De Commissie gaf aan dat de uitkomsten van dit rapport aansluiten bij de algemene mededeling voor het versterken van het concurrentievermogen van de industrie die de Commissie in oktober 2012 heeft uitgebracht.

Modernisering handelsdefensief instrumentarium

Op verzoek van de Franse delegatie gaf vicevoorzitter van de Commissie Tajani een korte toelichting op de voorgenomen modernisering van het handelsdefensief instrumentarium. Hierbij onderstreepte hij dat het handelsdefensief instrumentarium valt onder verantwoordelijkheid van de Commissaris voor Handel en de ministers van Handel.

In de recent gepubliceerde mededeling, waarvan de behandeling nog moet starten, kondigt de Commissie een aantal wijzigingen in de toepassingspraktijk aan waarvoor geen wetswijziging nodig is. De aanpassingen betreffen het publiceren van richtsnoeren (guidelines) die onder andere verduidelijking bieden over hoe de Commissie de antidumping- en antisubsidie-analyses uitvoert, het ambtshalve openen van anti-dumpingsonderzoeken, het

vereenvoudigen van terugbetalingprocedures, het verbeteren van de mkb-helpdesk en het openen van tussentijdse onderzoeken in geval van kartelvorming van de EU.

Hoewel er geen discussie was voorzien, nam een aantal lidstaten het woord. Een deel van de lidstaten benadrukte het belang om de Europese industrie te beschermen tegen de steeds heviger, oneerlijke concurrentie uit derde landen. Zij riepen op tot verdergaande mogelijkheden voor maatregelen tegen antidumping. Een ander deel van de lidstaten benadrukte dat juist in de huidige moeilijke economische omstandigheden open markten onmisbaar zijn voor herstel en groei. De wereldwijde economische groei speelt zich momenteel buiten Europa af en import is een belangrijk onderdeel van de wereldwijde handelsketens. Deze landen pleitten dan ook voor een verdergaande modernisering van het handeldefensiefinstrumentarium dan de Commissie nu heeft voorgesteld. Een ander deel van de lidstaten gaf aan dat het huidige voorstel van de Commissie een goed compromis vormt tussen de wens tot meer bescherming en de wens tot meer openheid.

Financiering mkb's, terugkoppeling informele Raad Dublin

Het voorzitterschap gaf een korte terugblik op de besprekingen tijdens het industrie- en interne marktdeel van de informele Raad voor Concurrentievermogen van 2 en 3 mei in Dublin. Centraal thema van dit deel van de Raad was het mkb als drijvende kracht achter Europese groei. De Raad sprak over financiering, internationalisering en regionale clusters.

CO2-emissies personenauto's en lichte bedrijfsvoertuigen

Het voorzitterschap gaf aan dat het voorstel tot revisie van de CO2-verordeningen wordt behandeld in de Milieuraad, maar dat het onderwerp op verzoek van de Spaanse delegatie op de agenda was geplaatst. Vervolgens lichtte de Spaanse delegatie toe dat zij, gezien de belangen van de auto-industrie, enkele punten van de genoemde revisie onder de aandacht wilde brengen. Enkele lidstaten maakten van de gelegenheid gebruik om het belang van het behoud van kredieten te benadrukken om de investeringen in innovatie in de auto-industrie te stimuleren en zo de emissiereductiedoelstellingen te halen. Commissaris Hedegaard gaf aan dat het voorstel over de revisie van de CO2-verordeningen zich reeds in de informele triloofase bevindt en dat er tussen de Commissie, de Raad en het Europees Parlement wordt onderhandeld over een akkoord.

Richtlijn collectief beheer auteursrechten en naburige rechten

Het voorzitterschap gaf de stand van zaken weer en sprak de hoop uit dat eind juni 2013 in de Raad overeenstemming wordt bereikt over de tekst, zodat de triloog met het Europees Parlement kan starten.

Richtlijn inzake productie, presentatie en verkoop van tabaks- en aanverwante producten

Commissaris Borg gaf op verzoek van de Poolse en Tsjechische delegaties een korte toelichting over de richtlijn. Hij gaf aan dat de Commissie met dit voorstel vanuit het gezondheidsstandpunt de jeugd wil ontmoedigen om tabaksproducten te gebruiken. De verbetering ten aanzien van ziektekosten, productiviteitsverlies en verschuiving van consumptie zullen de nadelige gevolgen voor de werkgelegenheid binnen de tabaksindustrie ver overstijgen. Het voorzitterschap gaf aan dat dit voorstel op 21 juni in de WSBVC-Raad¹ zal worden behandeld.

¹ Raad voor Werkgelegenheid, Sociaal beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken

Groep op hoog niveau over innovatiebeleid

Het voorzitterschap gaf een korte terugblik op de besprekingen tijdens het onderzoek- en innovatiedeel van de informele Raad voor Concurrentievermogen van 2 en 3 mei in Dublin. Centraal thema van deze bespreking betrof de aanbevelingen van de groep op hoog niveau voor innovatiebeleid.

Copernicus

Vicevoorzitter van de Commissie Tajani presenteerde het voorstel voor de verordening van het Europees aardobservatieprogramma Copernicus (voorheen GMES). In februari heeft de Europese Raad besloten Copernicus binnen het MFK 2014-2020 te financieren. Het voorstel gaat in op de governance, het eigendom, de financiering en het gegevensbeheer van Copernicus. De Commissie werkt nog aan een gedelegeerde handeling over databeleid en zal deze presenteren zodra deze intern is afgerond.

Betrekkingen tussen de EU en het ESA

Vicevoorzitter van de Commissie Tajani gaf in zijn presentatie aan dat een goede effectieve werkrelatie tussen de Europese Unie en ESA van groot belang is, en dat beide partijen moeten investeren in die relatie. De Commissie hoopt eind 2013 een gedachtewisseling in de Raad te agenderen over de analyse van de Commissie die verder zal ingaan op de relatie. De Commissie hintte op het feit dat ESA nu al meer richting de Commissie zou moeten bewegen. Een aantal lidstaten vond dat voorbarig en gaf aan de analyse eerst af te wachten.

Europees Instituut voor Innovatie en Technologie (EIT)

Het voorzitterschap lichtte de voortgang toe in de triloogonderhandeling tussen de Commissie, de Raad en het Europees Parlement voor wat betreft het EIT. Hij gaf aan dat de openstaande punten vooral nog betrekking hebben op de thema's van de nieuw te lanceren Kennis en Innovatiegemeenschappen (KICs), het moment van lancering en de thema's van deze KIC's, dat mede afhankelijk is van het uiteindelijke EIT-budget. Het voorzitterschap hoopt in juni een akkoord te kunnen bereiken. Commissaris Vassiliou memoreerde vervolgens dat het EIT sinds 2008 een lange weg heeft afgelegd, maar nu op de goede weg lijkt te zijn.

Het EIT heeft aangetoond dat een andere aanpak om tot innovatie te komen in Europa mogelijk is, waarbij onderwijs- en onderzoekinstellingen en het bedrijfsleven bij elkaar worden gebracht, zodat bijvoorbeeld in het onderwijs meer aandacht besteed wordt aan ondernemerschap. Het EIT is complementair aan, en ondersteunt de overige onderdelen van Horizon 2020. Het EIT zal oog hebben voor het betrekken van partners vanuit de hele Unie via het 'Regional Innovation Scheme', dat tegelijkertijd het criterium van excellentie handhaaft. De Commissaris benadrukte dat het van belang is om snel voortgang te boeken in de besluitvorming over de budgetverdeling binnen Horizon 2020 en het aantal, de timing en de thema's van de nieuwe KICs, zodat belanghebbenden weten waar ze aan toe zijn. Een klein aantal lidstaten merkte nog op graag 'added value manufacturing' als vierde KIC te lanceren in 2014. De Commissaris gaf aan er open voor te staan om meer dan de nu voorgestelde drie KICs te lanceren in 2014 wanneer het budget daar mogelijkheden toe biedt.

Programma voor onderzoek en opleiding van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie ter aanvulling van Horizon 2020

Het voorzitterschap lichtte toe dat het van belang is om ook in de onderhandelingen over Euratom voortgang te boeken. Een aantal lidstaten moet nog een definitief standpunt innemen, maar de lidstaten hebben tot nu toe over het algemeen constructief meegewerkt.

Energietechnologie en innovatie en de conferentie over het SET-plan

Commissaris Geoghegan-Quinn informeerde de Raad namens Commissaris Oettinger over de recentelijk door de Commissie gepubliceerde mededeling over energietechnologie en innovatie. Er zijn drie grote uitdagingen op dit terrein:

1. verlaging van de kosten van nieuwe technologieën;
2. sneller naar de markt brengen van producten;
3. beter gebruikmaken van bestaande financieringsbronnen door meer synergie tussen H2020 en andere fondsen.

De mededeling van de Commissie komt hieraan tegemoet, waarbij het SET-plan (Europees Strategisch Energie Technologieplan) het hart blijft van de EU-strategie. De Raad heeft nota genomen van deze informatie.

Werkprogramma Litouws voorzitterschap

Het inkomend Litouws voorzitterschap ging kort in op de prioriteiten voor de tweede helft van 2013. Op het terrein van de interne markt en industrie zal het Litouws voorzitterschap zich allereerst bezig houden met de verdere integratie en het functioneren van de interne markt, inclusief de onderhandelingen over de wetsvoorstellen van de Single Market Act I en II, de evaluatie van de dienstenrichtlijn, toezicht op het detailhandelsplan en de wetsvoorstellen voor productveiligheid en markttoezicht. Ten tweede zal het Litouws voorzitterschap zich inzetten voor het industrieel concurrentievermogen. Daarbij zal de nadruk liggen op het implementeren van de beleidsprioriteiten voor de industrie en het bereiken van overeenstemming over de prioriteiten voor de korte en middellange tot lange termijn. Ook zal het Litouws voorzitterschap de 5^e verjaardag van de Small Business Act markeren door de bespreking van de implementatie ervan te agenderen in de Raad.

Ten slotte zal het inkomende voorzitterschap zich inzetten voor de modernisering van de overheidsadministratie, met nadruk op openbare aanbestedingen, efficiënte staatsbedrijven en betere regelgeving.

Met betrekking tot ruimtevaart zet het aankomende voorzitterschap in op besluitvorming inzake de Copernicus-verordening en het bereiken van een algemene oriëntatie over het Programma voor Ruimtebewaking en Monitoring tijdens de Raad voor Concurrentievermogen in december 2013.

Op het terrein van onderzoek en innovatie is het prioriteit om de wetgevingstrajecten op de dossiers Horizon 2020, EIT en EURATOM tijdig af te ronden, zodat de programma's begin 2014 van start kunnen gaan. Daarnaast zal de Raad op initiatief van het Litouwse voorzitterschap ook aandacht besteden aan de voortgang van de ERA. Het thema voor het onderzoeksdeel van de informele Raad voor Concurrentievermogen 23 en 24 juli te Vilnius is 'Skills needed to serve research and innovation'.